

आजु होरी री, अरी ओरी गोरी

२८ - २९

શ્રી પુરિયાચાર્ય પરિચય પુસ્તિકા - ૨૧
અંગદક : રમેશચંદ્ર લાથલાલ, શાહ
એમ. એ., એલ. એલ. એલ.

અંગદક : રમેશચંદ્ર લાથલાલ, શાહ

એમ. એ., એલ. એલ. એલ.

શ્રી પુરિયાચાર્ય પરિચય પુસ્તિકા - ૨૧
અંગદક : રમેશચંદ્ર લાથલાલ, શાહ
એમ. એ., એલ. એલ. એલ.

સંપાદક : રમેશચંદ્ર લાથલાલ, શાહ
એમ. એ., એલ. એલ. એલ.

992 201 रुपये

name श्री देव शर्मा
१२ २०१२ २०१३ से ५८५
१३ २०१२ २०१३ मित्र राज
१४ २०१२ २०१३ मास
१५ विद्या पाठ्य ३८२
१६ २०१२ गुरुवी -
१७ २०१२ एवं २०१३ गुरुवी
१८ २०१२ एवं २०१३ गुरुवी
१९ विद्या श्री देव शर्मा
२० विद्या श्री देव शर्मा
२१ विद्या श्री देव शर्मा
२२ विद्या श्री देव शर्मा
२३ विद्या श्री देव शर्मा
२४ विद्या श्री देव शर्मा
२५ विद्या श्री देव शर्मा
२६ विद्या श्री देव शर्मा
२७ विद्या श्री देव शर्मा
२८ विद्या श्री देव शर्मा
२९ विद्या श्री देव शर्मा
३० विद्या श्री देव शर्मा
३१ विद्या श्री देव शर्मा

(2)

राग : वसत : ऐलत रसखरे इंग वल्लभ रंगकीने हो । अहु विधि तुर्थी
 समाज, साज दे प्रकृतिवत मन कीने हो । ११। गावत गीत धमार सबे भिलि रस
 रंगसो । आजे ताल मृदंग औंज उक्ते तान तरंगसो । १२। सोंधी। साख जवाह
 अरगल, लेकर अंग लगावे । निरपे ३५ रसाल नेत भरी, रंग रंग अणीर उडावे
 । ३। केसर रंग पियकाई लरिक्केलरि पियकी ओर चलावे । वल्लभलाल सुअन रसिकवर
 मगन लयेजु खिलावे । ४। आरती वारति आणु पियापर न्योछावरि करि आरे ।

१३६

राग काशी : अग हो भेरे लवना, प्रथाम कुँ श्रीवल्लभ, सुमरो श्री विठ्ठलनंह
 हो, हिलि भिलि अरमुर ऐलिये; नेक होरी, श्रीवल्लभ साथ हो, हिलि भिलि
 शुरमुर ऐलिये; घर आवो रंगीले लाल हो, हिलि भिलि शुरमुर ऐलिये । १५०
 अग हो भेरे लवना श्रीविठ्ठलगृह प्रगट लये, मानो प्रगटयो पूरण्यंह हो ।
 १६० । १। अग श्रीगोडुलनाथ सुहावनो, सबे भिल ऐलन आई हो । हिल०
 । २। अग० उत अणीर युवाव लयों, श्रीवल्लभ छिरके जई हो । हिल०
 । ३। अग० गोडुल भीयनि सांकरी, भची है अरगल कीय हो । हिल० । ४। अग०
 ताल मृदंग उक्ते बांसरी, धुमड रह्यो सिंधकार हो । हिल० । ५। अग० धीती उपरना
 केसरी, केसर लीनी पाव डो । हिल० । ६। अग ऐमे ऐवे प्राणुपिया, साझ तिन
 कायुन भीय हो । हिल० । ७। अग० ऐक्ते भिल आनंहसु, आनंह कह्यो न जय डो ।
 हिल० । ८। अग० तुवसी माल अड सुद्रिका, गरे गुञ्जके हार डो । हिल० । ९।
 अग० अलनी हसनी मनसे गडी, बेनन कह्यो न जय डो । हिल० । १०। अग०
 श्रीविठ्ठलके लाडिये चितो विये चित चारि डो । हिल० । ११। अग० लाल्य एक
 युज्जातिनके, जुन दीनो सर्वस्त वारि डो । हिल० । १२। अग० श्रीगोडुलनाथके वारने,
 यहुरा खति खिल जई डो । हिल० । १३।

१३७

(७) राग वसंतः आई हैं हमनंदकेद्वारे । खेलन फाग वसंतपंचमी सुखसमाज विचारे ॥ १ ॥ कोउले अगर कुंकुमा केसरि काहूके मुखपर डारे । कोउ अबीर गुलाल उडावें आनंद तन न संभारे ॥ २ ॥ मोहनकों गोपीनिरभत सब नीके वदन निषारे । चितवनिमें सबली वसकीनी नागर नंदहुलारे ॥ ३ ॥ ताल मृदंग मुरली डङ बाजें आंजनकी झनकारे । सूरदास प्रभु रीजि मगन भये गोपवधू तनवारे ॥ ४ ॥

(१२३) राग आसावरी : बरसानेकी नवलनारी भिलि हारी खेलन आईहो । वरवट धाय जाय जमुनातट घेरे कुंवर कन्छाई ॥ १ ॥ अतिजीनी केसरि रंग भीनी सारी सुरंग सुहाई । कंचन वरन कंचुकी उपर झलकत जोबन जाई ॥ २ ॥ केसरिकस्तुरी मलयागर भाजन भरिभरि लाई । अबीर गुलाल फेट भरि भामनी करन कनिक पिचकाई ॥ ३ ॥ उतंगे गोप सभा सब उमगे खेल मच्या उदमाईये बाजत ताल मृदंग जांज डङ, मुरली मधुर बजजाई ॥ ४ ॥ खेलत खेलत रसिक सिरोमणि राधाजू निकट भुलाई । ऋषिकेश प्रभु रीजि श्यामधन वनमाला पहराई ॥ ५ ॥

(१२४) राग आसावरी : या गोकुलके योहटे रंग राची ज्वालि । मोहन खेले फाग नेन सलोनेरी रंग राची ज्वाली । तरनारी आनंद भयो । सामलके अनुराग - नैन ॥ १ ॥ हुंहुंभी बाजे गह गहे । नगर कुलाहल होय । उमड़या मानस धोषको । भवन रहो नहीं कोय ॥ २ ॥ डङ बांसुरी सुहावनी । ताल मृदंग उपंग । जांज जालरी किलरी । आवज कर मुखयंग ॥ ३ ॥ उत्तेजि समाज गोपाल के । भलियुत नंदकुमार । उत गोपी नवज्ञेबना । अंबुज लोयन चारु ॥ ४ ॥ गारी देत सुहावनी । प्रमुहित गोप कहंब तकि छिरके वनिता वृंदको । जे राधाके साथ ॥ ५ ॥ रतन जटित पिचकाईयां कर लिये गोकुलनाथ । मद चोवा कुंकुमा । चारु चतुर सब सानि ॥ ६ ॥ केसु कुसुम नियोय के । भरत परस्पर आनि । मृग सुरदेखली । देह दिसा गई भूलि ॥ ७ ॥ खेल मच्यो अति गहगह्यो । चितवत प्रजवधू धाय । राधा रसिक गुपाल की । आसकरन भलि जाय ॥ ८ ॥

(११२) राग बिलावल : काजरवारी गोरी ज्वारी, या सांवलियाकी लगवारि ॥ निसदिन रहेत प्रेम रंगभीनी, हरि रसियासों यारी कीनी ॥ १ ॥ महनगुपाल जानि रिजवार, नाना विधिके करत शिंगार ॥ भिलनकाज रहे अंग अंगो छे, सरस सुगंधन तेल तिलो छे ॥ २ ॥ अंजन नाही भटकेदीये, श्यामरंग नेननमें पीये ॥ गावत हू जशुमति ग्रह आवे, कृष्णचित्र बहगाय सुनावे ॥ ३ ॥ सुंदर श्याम सुनें छिंग आय, चितवतही चित हरि ले जाय । कोउ कहे काहूकी न माने, अपने मनकी गाय वधाने ॥ ४ ॥ रामराय प्रभु यों समुझावे, कहि भगवान कोउ नीके गावे ॥ ५ ॥ लभि इन श्याम कहे निरधार, यह लगवारिन यह लगवार ॥ ६ ॥

(११३) राग बिलावल : होरी खेले मोहना रंगभीने लाल । रसिक मुकुटमनि राधिका अंगअंग व्रजबाल ॥ १ ॥ कपूर कुंकुमा धोरिके सुगंध संभारी । कीयो अरगजा रंगको बिय मृग मद डारी ॥ २ ॥ रतन खचित करमें लहि कंचन पिचकारी । छिरकत कुवर किशोरको यंद्रावली नारी ॥ ३ ॥ भरत गुपाले भामिनी झकझोरा झकझोरी । कोउ करते मुरली लहि कोउ पीत पिछोरी ॥ ४ ॥ लखिता लखित वचन कहे फशुवा देहु घ्यारे । के राधेके पाय परो नैनके तारे ॥ ५ ॥ फगुवामें मुरली लहि रसवस पिय घ्यारी । नवल जुगल के उप पर जन विचित्र भलिहारी ॥ ६ ॥

(૧૪૧) રાગ ધનાશ્રી : રંગલેરી છબીલે નયના રસભરે નયના નાચત મુદ્દિત અનેરે । ખંજરીટ માનો મહામતા દોઉ કેસે હું ઘિરત ન ધેરે ॥ ૧ ॥ શ્યામ શ્વેત રાતે રંગ રંજિત માનો ચિત્ર ચિત્રે । કુંભનદાસપ્રભુ ગોવર્ધનધર શ્યામ સુભગ તન હેરે ॥ ૨ ॥

(૧૪૨) રાગ ધનાશ્રી : નેક મોહોડો માંડન દેહો હોરીકે ખિલૈયા । જો તુમ ચતુર ખિલાર કહાવત અંગુરિનકો રસ અધરનકો રસ લેહો ॥ ૧ ॥ ઉમડે ધુમડે ફિરત રાવરે સકુચત કાહેહે હો । સૂરદાસ પ્રભુ હોરી ખેલો ફગુવા હમારો દેહો ॥ ૨ ॥

(૧૪૩) રાગ ધનાશ્રી : હોરીકે રંગીલે લાલ ગિરિધર રંગ મચાયો । કેસરિ સુરંગ ગુલાલ અરગજા મદન વસંત જગાયો ॥ ૧ ॥ તાલ મૃદુંગ ઝાંઝ ડફ બીના હોરી રાગ જમાયો । સુનિ નિકસી ગ્રહગ્રહતે સુંદરિ હાવ ભાવ ફલ પાયો ॥ ૨ ॥ આવત ભાવત ગારિન ગાવત રસ ભરિ લાલ ખિલાયો । શ્રી વિઠ્ઠલ ગિરિધર યુવતિનસો હોરી ત્યોહાર મનાયો ॥ ૩ ॥

(૧૭૦) રાગ કાશી : હોરી ખેલો શ્યામ સંગ નવલ વામ વૃષભાન વામ ધનનનન । સંગ લિયે ચ્વાલ બાલ બાજત ડફ તાલ ઉડત ગુલાલ ફનનનન ॥ ૧ ॥ ઉત બની યુવલાજ હિયે બેંદી આડ ભાલ ગાવે મુખ ગારી એક મનનનન । જુરી હેં સકલ નારી પકરે મુરારી લીને પટ ઉતારી આંજે દગનનનન ॥ ૨ ॥ ભરે રંગમાટ અતિ વિવિધ ભાંત ઘટ મારત સાંટ સનનનન । ભીજે હે રંગ ચીર રહે સરીર ત્રિય દેહો દરસ લાગે લાજ નયનનનન ॥ ૩ ॥ ફગુવા મંગાય હિયો મન મનાય લિયો કુંવર કુંવરિ એક મનનનન । સૂરદાસ પ્રભુ નિરખ દંપતિસુખ વારવાર બલ ચરનનન ॥ ૪ ॥

(૧૭૧) રાગ કાશી : આજ હરિ પ્રજ્યુવતિન પકરે । પહલી રિસ હોરીકે મિસ મન ભાયો સો જુ કરે ॥ ૧ ॥ મોરમુકુટ પીતાંબર મુરલી યે સબ સાજ હરે । પહરાઈ ચૂરી ચૂનારિ બેંદી દે દગ કજરે ॥ ૨ ॥ ચરન ધૂંઘરા કર કંકન બાજુબંદ બાંહે ધરે । સીસ ફૂલ નાસાવેસરિ હરિ મોતિન માંગ ભરે ॥ ૩ ॥ તૃણાવર્ત ઉપતે ડાર્યો તથ નહીં નેક ડરે । સો હરિ પરે પ્રજ્યુવતિનકે વસ હાહાખાત ખરે ॥ ૪ ॥ કરન કામ કહ નંદ જશોદા કીયે સે વ્હેનિદરે । સૂરદાસ પ્રભુ છલતે ન છૂટે છૂટે જબ પાંય પરે ॥ ૫ ॥

(૧૭૨) રાગ કાશી : પીતાંબર કાજર કહાં લગ્યો હો । લલના કોનકે પોંછેહેં નયન ॥ ધુ૦ ॥ કોનકે ગ્રહ નેહરસ પાગે વેગોરી કષુ ઓર । દેહુ વતાય કાન રાખતિ હોં એસે ભયે ચિત્તચોર ॥ ૧ ॥ અધરને અંજન લિલાટ મહાવર રાજત પીક કપોલ । ધુમિ રહે રજની જાગોસેં દુર તન કામકલોલ ॥ ૨ ॥ નખ નિશાન રાજત છતિયનપર નિરખો નયન નિહાર । જુમ રહી અલકેં અલબેલી પાગકે પેંચ સંવાર ॥ ૩ ॥ હમ ડરપે જસોદાજુકે ત્રાસન નાગર નંદકિશોર । પાયપરે ફગુવા પ્રભુ દેહો મુરલી દેહુ અકોર ॥ ૪ ॥ ધન્ય ધન્ય ગોકુલકી ગોપી જિન હરિ લીને હરાય । નંદદાસ પ્રભુ કિયે કનોડે છાંડે નાચ નચાય ॥ ૫ ॥

(૧૭૩) રાગ કાશી : અરી વહ નંદ મહરકો છોહરા બરજ્યો નહીં માને । પ્રેમલપેટી અટપટી ઓર મોહિ સુનાવે દોહરા ॥ ૧ ॥ કેસે કે જાઉ દુહાવન જૈયા આયે અધોરે ગોહરા । નખસિખ રંગ બોરે ઓર તોરે ગરેકો દોહરા ॥ ૨ ॥ ગારી દેદે ભાવ જનાવે ઓર ઉપજાવે મોહરા । ગોવિંદ પ્રભુ બલવીર વિહારી ઘારી રાધાકો મીત મનોહરા ॥ ૩ ॥

(१६०) राग सारंग : अरे कारे प्यारे रतनारे भौंरा वदनकमल के लोभी । फिरत पराग हेत तबहीते
उपजत कलिका गोभी ॥ १ ॥ झूल रहे हुम डार डार जुक भार कुसुम मकरंद । ताहि छांड पियो चाहत
तुम सुधा किरण मुखयंद ॥ २ ॥ जो तु हो ही तृष्णाआतुर तो रहिं अलकलरलाग । पुनि विश्राम कियो
चाहे तो चिरुक गाढ अगम्भाग ॥ ३ ॥ जो उन्मत्त गान करे तो श्रुतिपथ लग गुंजार । क्यों भटके वज
बन वन वीथन यह निश्चय उर धार ॥ ४ ॥

(१६१) राग सारंग : अरे कुमलाने आनन मोहना क्यों फिरत अनमने आज । वीतत जात घ्याल
होरी को विसर गयो सब काज ॥ १ ॥ यह खेल बाहिर गरियारे विफरि नये बस उनकों साज । कहा
भयो जो हैं शिर उपर महन गरीबनिवाज ॥ २ ॥ सेवा फाग यतुराई केबल जुर यत्योह सुरत समाज
। कृष्णज्ञवन लघीरामके प्रभुहरि दिन हूल्हे व्रजराज ॥ ३ ॥

(१६२) राग सारंग : माई मेरो मन मोहां सांवरे मोहि घर अंगना न सुहाय । ज्यों ज्यों आंजिन
देखियें मेरो त्यों त्यों ज्य ललचाय ॥ १ ॥ हेली मनमोहन अति सोहनों ठत वहे निटस्यो आय । मोहि
देख ठाडो भयो वह चितयो मुर मुसकाय ॥ २ ॥ रुप ठगोरी डारके यत्यो अंग छबि छेल दिखाय । नयन
सेन दे सांवरो मन ले गयो संग लगाय ॥ ३ ॥ लोक लाज कुल कानकी छिंय कछु न ठीक कहराय । कुं
ले यल मोहि श्यामपें कुं श्याम हि आन भिलाय ॥ ४ ॥ ग्राषं प्रीति परवसपरे अब काहुकी न वस्याय
। रसिकबाल नंदलालपें रसिक सदा बलजाय ॥ ५ ॥

(१६३) राग सारंग : होहोहोरी खेलन जैये जाय भिलैये कुंवरकन्हैये । अपने संगते झूट परेछिन
वाहि न्यारे न पत्यैये ॥ १ ॥ बहुत गुलाल केसर रस ले समाज भिलारतन धैये । अपने रंगमें ऐसे
बोरिये श्यामरंग हुंठ्यो नहि पैये ॥ २ ॥ एकतन एकमन होय सभीरी बांह पकर वाको सीस नवैये
। भाज यले तो तारी दे हँस सब प्रजमेंरी वाही लजैये ॥ ३ ॥ फगुवाके निस फेट पकरके मृदु मुसिकाय
वदन तन यहिये । जगत्राथ कविरायकेप्रसुसों हिलमिलके रस सिंधु बढ़ैये ॥ ४ ॥

(१६४) राग नट : बहोरि इह बाजन लागे हेली ॥ ५० ॥ खेलत मोहन सांवरो हो किंचि मिस
देखन जाय । सासननद वैरिन भई अब कीजे कोन उपाय ॥ १ ॥ ओजत गागर डारीये यमुनाजलके
काज । यहमिस बाहिर निकसके हम जाय मिलें तजि लाज ॥ २ ॥ आओ वधरा मेलिये वनकों देहि विडार
। वे देहें हमही पठे हम रहेंगी धरी देचार ॥ ३ ॥ हाहारी होजातहीं मोपें नाहिन परत रह्यों । तू तो
सोयत ही रही तें मान्यो न मेरो कह्यो ॥ ४ ॥ रागरंग गहगड मच्यो नंदराय दरबार । गाय खेल हस
लीजिये फाग बडो त्योहार ॥ ५ ॥ तिनमें मोहन अति बने नायत सबे ज्वाल । बाजे बहुविध बाजही
झंज मुरज इह ताल ॥ ६ ॥ मुरली मुकुट बिराजही कटिपट बांधे पीत । नृत्यत आवत ताज के प्रभु गावत
होरी गीत ॥ ७ ॥

(२२१) राग गोरी : गोरी गोरी गुजरिया गोरीसी घारीतें मोहे नंदलाल । खेलनमें होहोजु मंत्र
पढ डायों तेंजु गुलाल ॥ १ ॥ तेरी सोंधेसनी अंगिया उरजनपर ओर कटि लहेंगा लाल । उधरआत कबहुंक
चलनमें जेहरहिंग अंडीलाल ॥ २ ॥ तू सकल श्रियनमें यों राजतहें ज्यों मुक्तनमें लाल । न्याय यतुर्भुजको
प्रभु मोहां अधर सुधारस लाल ॥ ३ ॥

•લોકીંગ્લોકીંગ્લોકો • વસંત ધમાર ♪ ૫૭ •લોકીંગ્લોકીંગ્લોકો

(૨૨૨) રાગ ગોરી : છેલાદ્વીલો ટોટા રસભર્યો વાડી ચિંતવનિ ભોણમરોર। ખેલનમે બહુછંદ ફંદકર લજુ ગયાં ચ્યતચાર ॥ ૧ ॥ અર્દી વહ બન બન આવે વેણુ બજાવેં ગાવે ચટકમટક કી ગાર। હોહો બોલે ગલિયન ડોલે હેંસત સખા ડિલકાર ॥ ૨ ॥ હો ઠાડી અપને દ્વારે ભોરે થોરોસો ધૂંઘટમાર। આંખિનમાંજ ગુલાલ મુઠીમર ગયો અચાનક ડાર ॥ ૩ ॥ વાકેબડરે નયના મધુરે બેના કહ્યો કદ્ધૂક મુસિકાય। શ્રીવિષુલ ગિરિધરન ગયે મેરેહિયરે ચટક લગાય ॥ ૪ ॥

(૨૨૩) રાગ ગોરી : ખેલત ફાગ ગોવર્ધનધારી હોહોહોરી બોલત પ્રજબાલક સંગે। આઈ બન નવલ નવલ પ્રજસુંદરિ સુભગ સંવાર સુઠ સેંદુરમંગે ॥ ૧ ॥ બાજત તાલ મૃદંગ અધોટી આવજ ડફ સુર બીજ ઉપંગે। અધરબિંબ ફૂજે વેણુ મધુર ધ્વનિ મિલત સમસ્વર તાનતરંગે ॥ ૨ ॥ ઉડત અબીર કુંકુમા બંદન વિવિધ ભાંત રંગમંડિત અંગે। કુંભનદાસ પ્રભુ ત્રિભુવનમોહન નવલ રૂપ છબિકોટિ અનંગે ॥ ૩ ॥

(૨૨૪) રાગ ગોરી : શ્રીવલ્લભકુલમંડન પ્રગટે શ્રીવિષુલનાથ। જો જન ચરણ ન સેવત તિનકે જન્મ અકાથ ॥ ૧ ॥ ભક્તિ ભાગવત સેવા નિશદિન કરત આનંદ। મોહન લીલા સાગર નાગર આનંદકંદ ॥ ૨ ॥ સદા સમીપ બિરાજે શ્રીગિરિધર ગોવિંદ। માનિની મોદ બદાવેં નિજજનકે રવિયંદ ॥ ૩ ॥ શ્રી બાલકૃષ્ણ મનરંજન ખંજન અબુંજ નયન। માનિની માન છૂડાવે ખંક કટાકન સેન ॥ ૪ ॥ શ્રીવલ્લભ જગવલ્લભ કરુણાનિધિ રધુનાથ। ઓર કહાં લગી બરનો જગવંદન યદુનાથ ॥ ૫ ॥ શ્રી ધનશ્યામલાલ બલ અવિચલ કેલિ કલોલ। કુંચિત કેશ કમલ મુખ જાનો મધુપનકે ટોલ ॥ ૬ ॥ જો ચરિત્ર બખાને શ્રવણ સુને મન લાય। તિનકે ભક્તિજૂ બાઢે આનંદ ધોસ વિહાય ॥ ૭ ॥ શ્રવણ સુનત સુખ ઉપજત ગાવત પરમ હુલાસ। ચરણકમલ રજ પાવન બલહારી કૃષ્ણદાસ ॥ ૮ ॥

(૨૨૫) રાગ ગોરી : પ્રથમ સીસ ચરણન ધર વંદો શ્રીવિષુલનાથ। દશધા ભક્તિ ઓર ચાર પદારથ જાકે હાથ ॥ ૧ ॥ ભૂતલ દ્વિજવપુ ધાર્યો ત્રિભુવનપતિ જગદીશ। ઉપમાકો કોઉ નહી જ્યયજ્ય ગોકુલકે ઈશ ॥ ૨ ॥ કલિકે જીવ ઉધ્ઘારે નિજજન કિયે સનાથ। ભવસાગરતેં બૂડત રાખે અપને હાથ ॥ ૩ ॥ નામદેય સિરપરસકલ કર ટારે પાપ। સેવારીતિ બતાઈ સેવક વૈકેં આપ ॥ ૪ ॥ શથ્યા ભૂષણ વસન સિંગાર રચેણું બનાય। નંદનંદન અપને મુખ ભોજન કરતહે આય ॥ ૫ ॥ માયાવાદ નિવારે થાપે પૂર્ગાબ્રહ્મ। મારગ પુષ્ટિ પ્રકાશો ઓર રાખે સબકર્મ ॥ ૬ ॥ શ્રીગિરિધર ગુણસાગર મહિમા કહી ન જાય। શ્રીગોવિંદ કરુણાનિધિ કીડત અપને ભાય ॥ ૭ ॥ શ્રીબાલકૃષ્ણ અતિસુંદર શોભાકો નહિ પાર। જગવંદન ગોકુલપતિ નિજજરનકે ઉરહાર ॥ ૮ ॥ શ્રીપતિ શ્રીરધુનાથજૂ દેત અભય વરદાન। મહારાજ યદુનાથજૂ કત મધુર સ્વર ગાન ॥ ૯ ॥ શ્રીધનશ્યામ સદા સુખદાયક કરો પ્રણામ। સભ મિલ ખેલત હરખત પ્રજજન મન અભિરામ ॥ ૧૦ ॥ શ્રીવૃંદાવન અતિ શોભિત યમુના પુલિન તરંગ। હસત પરસ્પર કુંકુમ કેસર છિરકત અંગ ॥ ૧૧ ॥ શ્રીગિરિધર સંગ ખેલત ઉર આનંદ ન સમાય। બાજત તાલ પખાવજ યુવતીજન મંગલ ગાય ॥ ૧૨ ॥ સુર કસુમન વરધાકરેં બોલત જ્યયજ્યકાર। માણિકચંદ પ્રભુ યહ વિધિ ગોકુલ કરો વિહાર ॥ ૧૩ ॥

(૨૨૬) રાગ ગોરી : શ્રીગોકુલગામ સુહાવનોં સબ મિલ જેલે ફાગ। મોહન મુરલી બજાવેં ગાવેં ગોરી રાગ ॥ ૧ ॥ નરનારી એકત્ર વૈ આએ નંદ દરબાર। સાજે જાલર કિશરી આવજ ડફ કઠતાર ॥ ૨ ॥ ચોવા ચંદન અરગજા ઓર કસ્તૂરી મિલાય। બાલગોવિંદકો છિરકત શોભા વરણી ન જાય ॥ ૩ ॥ બૂકાવંદન કુંકુમા રવાલન લિયે અનેક। યુવતી યુથપર ડારહી અપને અપને ટેક ॥ ૪ ॥ સુર કૌતુક જો થક્કિત ભયે થક રહે સૂરજચંદ। કૃષ્ણદાસ પ્રભુ વિહરત ગિરિધર આનંદ કંદ ॥ ૫ ॥

भूम्यो नंदराय हरणार। गाय ऐल हस लीजिये इग ठाडा। लोडार । ५। तिनमें
भौहन अति बाने नायत सबे श्वाल। आजे बहुविध आजही इंज मुरझ ३५
श्वाल। हा मुरखी मुकुट विराजही कठिपट आधे पीत। नृथत आवत ताज के प्रलु
गावत होरी गीत। ७।

राग : सोरठ : भेरो ओले ओले ओले एंड्योर्झ ठाले। पेंडा तक ठाडा रहे
घूंघट हस ओले । १। काहूँ की गहत खांडुसों कहत नाह तेरो। काहूँ सो नयन
सेन काहूँ वहत वेन अनेरो। २। काहूँ के यगर ज्य इग ऐल आवे। काहूँ के अनु-
राग लर्दी मुरखीमें गावे। ३। भैपे नहीं रह्यो जत कासों कहों हेली। ठीक ईठ पीठ
हैर्झ प्रीति पेंड ऐली। ४। निहुर वयन सुनते आय सन्मुख हरे भाष्ये। तेरोर्झ
इप मेरे उर वसाय राघो। ५। निरण वधू विवश लैर्झ हेह दशा भूली। धजपतिके
संग सुरत महन ठाल छुली। ६।

१६८

१६६

राग : गोरी : होहोहो होरी ओले नंडुकुंवर महमातो ठाले। १। साखा
वृंदसंग लीये आवे। प्रक्षनारिन मनभोह बढावे। २। केसर लरी कनक भीयकार्झ।
छिरकत रथाम युवनित मनभार्झ। ३। सुरंग शुदाल अधीर उडावे। मालव राग सरस
वर गावे। ४। विविध सुगंध अरगञ झीनो। मनभोहन सध श्वालक दीनो। ५।
श्वाल मृदंग पटह ३५ आजे। श्रवण सुनत धवनि धनजिय लाजे। ६। वृंदावन यमुना
तट सोहे। सणहिनको मन गिरिधर भोह। ८। प्रेमसिंहु वरणों कहांतार्झ। रसना
विधिने एक बनार्झ। १। यह लीला प्रश्नवनमन लावे। गोकुलचन्द यरणु २४
गावे। १०। *

२३४

राग : राथसो : सडवकुंवर गोकुलके निक्से ऐलन इग। हरि हलधर मध्यनायक
तर अति अनुराग। १। ओलन घूडावंहन रोरी हरह शुदाल। आजत मधुवर
हैरकर हो साजर लारेह सुगंध। ३। हसत हसावत गावत छिरकत छिरत अधीर। लीज-
न ज्ञानो तन शोलित रंगरंग रंजित चीर। ४। कुलनकी कर गेंहुक करत परस्पर भार।
माहूडी ता हैर लटपटी विअर परत धनसार। ५। कोलाहल श्वालनको सुन गोपिका अपार।
लीलन टोलन निक्सी कर सोलह शुंगार। ६। तुपमाधुरी जिनकी कवियें वरणी न जय।
हेंसचीरतीरंला पगहू परत लज्य। ७। अति सरस श्वर गावत कोउ जील झोड़
। तिनहें सुन्यों नहीं लावत वीनानाह कठोर। ८। ललित गली गोकुलकी होत
वर्षा वर्षा विध केल। अगर सहित कुंकुमकी चण्णी धरणी पर रेल। ९। गयो शुदाल
की निम चढ लये मुरसहन सुरंग। मानो भुरभेड हडी हे सेना सज्ज अनंग। १०।
वनिता वहनन पर कुण्णागरके। ११। परिपूरण चंहनते मानो च्वे च्वे चूल्यो
आये। १२।

કૃતક ૧૧૧ છિરકત હેરિ નાના રંગ શોભિન ગોપિન ગાત । માન ઉમળ્યો અંતરો
અંચલ પ્રેમ ચુચાત ૧૧૨ આલે જ્વાલ ખરાતી હમારે હરિકો વ્યાહ । હુલણીન ગોપ
કિશોારી મોહન સાહની નાહ ૧૧૩ યહ સુન ગોપી કોપી હલધર પરકે જય । અંજનદ
દ્વાચાંડે મુગમંદ મુખ લપટાય ૧૧૪ બહેરસિમિન સખ સુંદરી ઘેર મહનગોપાલ ।
કનકદલી મંડવમેં શોભિત તરણુ તમાલ ૧૧૫ તવ વૃપલાન કિશોારી હરિ લર લીને
અંક । કહી ન જત તા સુખકી માનો નિધિ પાઈ ૨૧૬ ૧૧૬ વરણુ સકે કો હરિન
અગણ્યિત ચરિત્ર વિચિત્ર । જહી તહી ભાંત ગદાધર રસના કરો પવિત્ર ૧૧૭ ૨૩૫

રાગ । રાયસો : મિલજુ ડંડા રસ એવહી નંદરાયજૂકી પોર । આનંદસો મન
લર રહ્યો નવલ કિશોારી કિશોર ૧૧ લટકત છિરકત રગમળે ધીત ગોપી ઉત જ્વાલ
માનો છુટી મહનકી મતગજનકી લાલ ૧૨ ગારી હેત સુહાવની ધીત સખ ગોપિકા નાર
ઉત સખાંદાંલે આલે ભાલક નંદ કુમાર ૧૩ આજે બહુવિધ વાજે તાલ મુદંગ ઉપંગ ।
અંજ આલર કિનનરી સુરલી ડાંડ મુખચંગ ૧૪ ચ્ચાવા ચંદુન છિરકહી અખીર શુદ્ધાલ
સુરંગ । એલત એલ ગઢગઢ્યો લાડલી લાલન સંગ ૧૫ મુગમદ કેસર ઘેરકે લીને
કર લપટાય । આચયકા આવત હરતેં ભાજત સુખહિ લગાય ૧૬ તવ વૃપલાન હુલણિ
પકરે મહનગોપાલ । માનો કંચનવેલી લપટી શ્યામ તમાલ ૧૭ જૂમ રહી ચહુ દ્વિશે
નેંક ન રાખત લાજ । માનો ભૂતલ ઉદ્ધો નક્ષત્ર સહિત ઉડુરાજ । કાજર દોયન
અંજકેં કટિપટ લેંહિ ઉતાર । આલિંગન પિય હેત હે ચે સખ પ્રજકી નાર ૧૮
ગિરધર અધર સુધાકો કોણ પીવત ન અધાય । હાલાખાઉ તો છાંડે ચ્ચારીકોં સિરનામ
૧૧૦ અટકત ગતિ માતિનલર ભૂતત ચિખુક ઉઠાય । મનમાન્યો ઇગુવા લિયો પીતાંશ
દ્વિયો આય ૧૧૧ શ્રીગોકુલગામ સુહાવનોં કીની બહુવિધ કેલિ । ચિરજિયો હુલે
હુલણી મિલ મનમથદલપેલિ ૧૧૨ સિમિન સકલ પ્રજવાસી સૂરસુતા ચલે નહોન ।
વિમલ વસન તન પહરે હેત જિપ્રત બહુદાન ૧૧૩ કુસુમ વૃષ્ટિ સુરપતિ કરે લીલા
હેચેં આય । શ્રીવિલલ ચરણુ પ્રતાપતે કૃષ્ણદાસ સુખ ગાય ૧૧૪ ૨૩૬

રાગ : માઈ જૈઝૈવંતી : આજતો મોહન સંગ રંગભરી એલોંગી । લોક લાજ
પાયનસોં પિછાંગી પેલોંગી ૧૧ નિદરેંગી આરજ પંથ ન હરેંગી । નિધરક અંકવાર
પિયાડોં લરેંગી ૧૨ કેસકે રંગ રંગીડો કરેંગી । વેસરિમેતિકાજે ઇગુવાકોં અરોંગી
૧૩ લલિતતરિ લંગી રસ દરન હરેંગી । રતિપતિરણ પ્રજપતિસોં લરેંગી ૧૪ ૨૩૭

રાય : કલયાણ : નબલકુંવર પ્રજરાયકે લાલ એલત રસ લરે હોરીહો । ગૌર
શ્યામ તન રાજહી આર ખલમોહનકી લેરીહો ૧૫ ઉંચે ચઠ જાંબ ટેરિયો સુખન
શ્રીહામાલાઈ । શ્રવણ સુનત સખ ધાઈચો આર બોલત કુંવર કન્ડાઈ ૧૬ મંહિરતે સખ
સજ ચલે જય જુર સિંધપોરી । મોહન સુરલી અનઈયો સુનત પ્રજવધુ હોરી ૧૭

ચહું ।	વેલુ ૨
હસ ૯	કુણુકે
ઘર ૨	કિશોા
મત્યો	મત્યો
આગો	ગાલ
ગાલ	૧૧૧
જય	રહી
મન	નેહ
યાર	વિન
ચે	ચે
ઘાટ	સક
આ	આ
લગ	લગ
કા	કા
લે	લે
રાજ	ચ્ચા
ચ્ચા	૧૪

જાત્યો હગન કુરંગ । ટા ચંચલ ચપલ કહાં લોં વરણોં મેટથો માનતરંગ । અંગ નખસિંહ
પ્રકટ દેખિયત સિર સુક્તાશ્વલ મંગ । લા કળહુંક દેખદેખ પિયડો સુખ નાચત સકુ
સુધંગ । બીચ બીચ વચન વિવિધ સુખ બોલત ઝૂઝત માનો વિહંગ । ૧૧૦ કળહુંક
સુખ સરસિજ પર ફેરત અતિ ચંચલ હગ ભુંગ । કબદ્ધંક ધાય અધરરસ પીવત
ચિત્ત ઉપન્યો રતિ રંગ । ૧૧૧ યહ વિધ પિય સંગ બેદત મેટથો ડસી મેન ભુજંગ ।
અતિ રસમદ કષુછિ નહિ જનત લઈ લાવપરયંગ । ૧૧૨ યહ લીલા સુમિરત રસિકન
મન હરિપદ રતિ અતિ અનિષંગ । શ્રીવિલલ પહ ઉમલ વિમલ મતિ ગાવત
ઉડત તરંગ । ૧૧૩

૨૫૪

રાગ : નાયકી : ગાવત ધમાર આઈ પ્રજકી સુકુમાર નાર । ચિત્ર અંકિત ઝે
ચંવાર તૃણ ટકોર આંગુરીઠાર બજવત રિઅવાર એવાર । ૧૧૧ સુન નિકસે સુંધરરાય અલેક
લીને યુલાય શંખ શુંગ ચંગ ઉપંગ મહુવર બંસી સહનાર । ધુઘરું ધંગ ધડિયાલ
કંસતાલ કઠતાલ હુંકુલી મૃદંગ રાગ હોત નંદ ક્ષાર । ૧૨ યોવા મૃગમહ યુલાલ સુખ
મંહિત કિરે ગોપાલ કેસરકે અતનપુંજ કંચન કર સીસવાર । સહયરી સમીપ આય
છિરક રહી હારહાર । ૧૩ અતિ વિચિત્ર બાલમિત્ર વિરહત મિલ ચુવતિ યુથ ગાવતહે
સુર સંચૂન હોરી કે ગીતાકર । સુરારીદાસ પ્રભુ ગોગાલ રંગુવા દીનો સંભાર હે અસીસુ
ઊર ચલી દ્વા માધુરી નિહાર । ૧૪

૨૫૫

રાગ : અડાનો : ખેલતહે નજમે હરી હોરી । એવાલ ખાલ લલના સંગ લીને હેત ઝૂક
મિલ પ્રજકી ખોરી । ૧૫ અરગજવાદ કુંકુમા કેસર ચંદન બંદન રોરી । સરસ કુલેલ અખીર
અરગજ સુરંગ યુલાલ લિયે ભર જોરી । ૧૬ સુરમંલ સુખ ચંગ પખવાજ વિય મુરતિ
મધુર ધ્વનિ થોરી । શ્રવણ સુનત આઈ પ્રજસુ દરિ સંગ લિયે વૃપલાનકિશોરી । ૧૭
ગાવત ઝાગ રાગ કેદારો નાચત રંગ ભરે દુહુંઓરી । તિહિં અવસર પકરે શ્રીદામા
આંજન નયન કહેત હો હોરી । ૧૮ રતનજટિત આભૂષણ અંધર ઔર દર્ઢ હસ પીત પિછોરી ।
હેત અસીસ ચલી સલ જોયી નંદસુવન ચુગચુગ જીવોરી । ૧૯ કુસુમન વૃદ્ધિ કરત
ઇન્દ્રાદિક આયે ખેલ ઇંર સિંધ પોરી । ગોડુલનાથ વારત તન મન ધન ધલથલ
ખલથલ કિનોરી । ૨૦

૨૫૬

રાગ : અડાનો : આવે રાવલકી એવાર નાર ગોડુલતે ખેલ । શિથિલ અંગ લનજિત
મેન મોહન રંગ રંગે નયન પીકલીકઅરચી એન કિયેરતિકેલ । ૨૧ અંસન અવલાંખ પાંતિ
પ્રકુલ્લિત લપ્ટાત જત હસન દશન કાંતિ જુહી જ્યોં ન રહી ઝેલ । પુલકિત ઈત
રોમપાંતિ સોંધે સખ સગવગાત કેસરકે રંગ સિંધુ પ્રેમલહરિ જેલ । ૨૨ સખ વેશ
નવકિશોરી મનમથકી મટક મોરી પ્રીતમ અનુરાગ ઝાગ બઢી રંગ રેલ । પ્રજપતિ
રિઅવાય પાય અચ્યે । ૨૩ મન અધાય લોન ગોનકાજરાજ હંસનગતિ પેલ । ૨૪ ૨૫૭

રાગ : કેદારો : ખેલત મોહન રાધા હોરી । ઈતહી ગોપિકા જુર જુર આઈ ઉત એવાલ

(उ०६) राग काशी : सांवरे मोहि रंगमें भोरी । बैयां पकर मेरी सिरकी गगरियां छीनके सिरते छोरी । रंगमें लालन रसबस कीनो डारी गुलालकी जोरी । गावत लाख्यो मुखते होरी ॥ १ ॥ आय अचानक मिल्योर इगरमें तब निरज्यो नंदकोरी । भर मुज ले मोहि पकरके छवनने भरजोरी । माला मोतियनकी तोरी ॥ २ ॥ मर्यादा मेरी कछु ना राखी कही एक बात ठगोरी । तब ईनको मं आंख दिखाई मत जानो मोहि भोरी । जानूं तेरे चितकी चोरी ॥ ३ ॥ मेरो जेर प्रभु कछु न चलत हेकंचुकीकी हसतोरी सूरदासें प्रभु तिहारे मिलनकु रसियाने रंगमें भोरी । गई मैं नंदकी पौरी ॥ ४ ॥

(उ०७) राग : राधावर खेलत होरी । नंदगामके ग्वाल ईते उत भरसानेकी गोरी । इफ करताल भजवत गावत केसर कुंकुम घोरी । परस्पर रंगमें भोरी ॥ १ ॥ गावत गारी गंवार मानों नव नागरी नवजोबन जोरी । नंदलाल बडो रसिया है उमर्ते करत भरजोरी । फागुनमें कोनकी चोरी ॥ २ ॥ दशों दिशमें गुलाल धुमड रह्यो काहून लभ न पर्योरी । औचक आय धाय चंद्रावलि ललितादिक सब दौरी । गह्यो कुंवर भरजोरी ॥ ३ ॥ मोरमुकुट वनमाल मुरलिका पीतांभर लियोछोरी । भामिन भेष बनाय करत हैं नंदरायकीछोरी । बनीछबी कामकमोरी ॥ ४ ॥ देटे तारी नचावत ग्वालिन अपनी अपनी ओरी । वा दिनकी सूध भूल ललारे यमुना तट चीर हर्योरी । आज सभी वाद पर्योरी ॥ ५ ॥ कृष्ण रंग फगुवा जो भामतो देकर बहुत निहोरी । है आधीन वृषभान सुताके विनति करे करजोरी । देउ अपनो कर छोरी ॥ ६ ॥

(२७८) राग काशी : नेह लाख्यो मेरो श्याम सुंदरसों ॥ टेक ॥ आयो वसंत सबी बन फूले खेतन फूली है सरसो । मैं धीरीभई पियाके विरहसों निकसत ताणा ईधरसों । कहो जाय बंसीधंरसों ॥ १ ॥ फागुनमें सब होरी खेलत है अपने अपने भरसों । पियके वियोग जोगन व्है निकसी धूर उडावत करसों । यली मथुराकी इगरसों ॥ २ ॥ उंधो जाय द्रारकामें कहियो ईतनी अरज मेरी हरिसों । विरहव्यथासों जियरा इरत है जबते गये हरि धरसों । दरस देखनको हों तरसों ॥ ३ ॥ सूरदास मेरी ईतनी अरज है कृपासिधुं गिरिधरसों । गहेरी नहिया नाव पुरानी अबके उबारो सागरसों । अरज मेरी राधावरसों ॥ ४ ॥

(२७९) राग कल्याण : वल्लभलाल रसालके खेलत रंग रह्यो । एक छिरकत एक रही झुक एकन अरगजा कर लह्यो ॥ १ ॥ सब मिल अबीर उडावे जो परस्पर नयनन नेह नयो । पियकाई भर भरजू चलावत वल्लभदास प्रभु रस ठयो ॥ २ ॥

(२८०) राग कल्याण : रंगन रंग होहो होरी के । कोउ भलो भुरो जिन मानो । मनमोहनके मन मोहनकों श्रीवृषभान किशोरी हे ॥ १ ॥ होरीमें कहाकहा नहीं कहियत यामें कहा कहु कछु चोरी हे । कृष्णज्वन लधीरामके प्रभुसों जो कहियें सो थोरी हे ॥ २ ॥

(२८१) राग कल्याण : श्रीगोवर्धनराय लाला । घ्यारे लाल तिहारे चंचल नयन विशाला । तिहारे उर सोहे वनमाला । यातें मोहि रही व्रजबाला ॥ ३० ॥ खेलत खेलत तहां गये जहां पनिहारिनकी वाट । गगार ढोरें सीसतें कोउ भरन न पावे धाट ॥ १ ॥ नंदरायके लाडिले भल अेसो खेल निवार । मनमें आनंदभर रह्यो मुख जोवत सकल व्रजनार ॥ २ ॥ अरगजा कुंकुम घोरके घ्यारी लीनों कर लपटाय । अचकां अचकां आयके भाज गिरिधर गाल लगाय ॥ ३ ॥ यह विध होरी खेलही व्रजवासीन संग लगाय । गोवर्धनपर उप पर जन गोविंद भलभल जाय ॥ ४ ॥

❖ રસીયા ❖

(૩૦૮) રાગ રસીયા : નેક આગે આ શ્યામ તો પૈ રંગ ડારું । રંગ ડારું તેરે મરવટ મોંપે ગાલન
પૈ ગુલચા મારું ॥ ૧ ॥ એડી ટેડી પગિયા બાંધૂ પગિયા પૈ કુલરી પારું । પુરુષોત્તમ પ્રભુકી છબિ નિરખે
તન મન ધન જોખન વારું ॥ ૨ ॥

(૨૭૯) રાગ કાશી : કાના ધર્યો રે મુકૃટ ખેલે હોરી । ઈત શ્યામ લઈ પિચકારી રંગ ભર ઉત શ્યામા
કેસર ધોરી ॥ ૧ ॥ હાથન લાલ ગુલાલ ફેટભર મારત હૈ ભરભર જોરી । ચંદ સખી ભજિ બાલકૃષ્ણ છબિ
તેરે વદનકુમલ પર ચિત્પારી ॥ ૨ ॥

(૨૮૦) રાગ કાશી : દરશન દે નિકસ અડામેતે । ઉમા રમા ઈદ્રાણી ભવાની જીકે નિકસી હે નખચંદ
છટામેતે ॥ ૧ ॥ રાધેજી નિકસ અટા ભઈ ઠાડી માનો નિકસ્યો હે ચંદ ઘટામે તે । પુરુસોત્તમ પ્રભુકી છબિ
નિરખત માનો માખન નિકસ્યો મઠામેતે ॥ ૨ ॥

(૨૮૧) રાગ કાશી : આજ બ્રજમે હોરી હૈ રસીયા । બાજત તાલ મૃદુંગ ઝાંઝ ડફ ઔર નગારેકી જોરી
રે રસીયા ॥ ૧ ॥ ઉડત ગુલાલ લાલ ભયે બાદર કેસર રંગ જક્કોરી રે રસીયા । ચંદસખી ભજ બાલકૃષ્ણ
છબિ ચિરજીવો યહ જોરી રે રસીયા ॥ ૨ ॥

(૨૮૨) રાગ કાશી : હોરી આઈરે મોહન પર રંગ ડારો । નૈનન અંજન દેમન રંજન યાકે કાન પકર
ગુલચા મારો ॥ ૧ ॥ કેસરમે બોર કરો રંગ ગારો સહેન રહે ચહે તનકારો । બંસી લેણુ છિનાય સ્યામકી
ઝીર પાછે નોછાવર વારો ॥ ૨ ॥

०४५००४५००४५० वसंत धमार ♦ ७८ ०४५००४५००४५०

(उ०९) राग वसंत : नित आयो कर तोपै सब राज। सासहू राज सुसरहू राज कहा करै बलमा पाज॥ १॥ उरदकी दार गेहुके फुलका बेंगनको साग चनाकी भाज। पुरुषोत्तम प्रभुकी छबि निरभें रसियासो मेरो मन राज॥ २॥

14

(उ१०) राग वसंत : बनि आयो छैला होरी को। मल्ल काछ सिंगार धर्यो हैवाकेझेटा सीस मरोरीको॥ १॥ वाके सोधें भर्यो उपरना सोहै वाके माथे बेंदा रोरीको। पुरुषोत्तम प्रभु कुंवर लाडिलो यह रसिया या गोरीको॥ २॥

(उ११) राग काशी : भरजोजु जसोदाजु कान्हा। मैं यमुना जलभरन जातही मारग निकस्यो आना। भरजतही मेरी गागर फोरि ले अभीर मुख साना॥ १॥ मेरो लाल पलनामें जुल तहें भाल कहे नादाना। ये क्या जाने रसकी बतयां क्या जाने खेलजहाना॥ २॥ तुम सांची तुमरो सुत सांचो हमही करत सब बहाना। सुरदास प्रजवासिन त्यागे प्रजसे अनत न जाना। करो अपना मनमाना॥ ३॥

(उ१२) राग वसंत : इग खेलन बरसाने आये हैं नटवर नंदकिशोर। घेर लहौ सब गली रंगीली छाय रही छबि छटा रंगीली। उक ढोल मृदंग बजाये हैं बंसीकी धनधोर॥ १॥ जुर मिलके सब सभियां आई, उमड धटा अंबरमें छाई, जिन अभिर गुलाल उडाये हैं मारत भरभर जोर॥ २॥ लै रहे चोट ग्वाल ढालनपै, केसर कीय मलें गालनपै, हरियल बांस मगाये हैं चलन लगे हुहुं ओर॥ ३॥ भरज अभीरकी धोर अंधियारी, दीसत नाहीं नर अद् नारी, राधे सैन चलाये हैं पकरे माखन योर॥ ४॥ जो लाला धर जानों चाहो, तो होरीको फगुवा लावो, श्यामने सभा बुलाये हैं बांटत भरभर जोर॥ ५॥ राधे जूके हाहा खावो, सब सभियन के धर पहुंचावो, धासीराम जश गाये सैं भयो कविताको दोर॥ ६॥

(उ१३) राग वसंत : चलो बरसाने खेले होरी। उंयो गाम बरसानों कहियत जहां बसे राधा गोरी॥ १॥ पांच बरस के कुंवर कन्हेया सात बरस राधा गोरी। योवा चंदन और अरगजा केसर गागर भर ढोरी॥ २॥ इतते आये कुंवर कन्हेया उत आई राधा गोरी। सूरदासप्रभु तिहारे मिलन कुंचिरंज्जव रहो यह जोरी॥ ३॥

(उ१४) राग वसंत : आवे अचक मेरी बाखरमें होरीको भिलार। अचक अचक मेरे अंगना आवे, आप नाचे और मोहि नचावे। ननहुल देखे मेरी खोल किवार॥ १॥ डारत रंग करत रस बतियां, सहजहि सहज लिपट जाय छतियां, यह धरी तेरो लगवार॥ २॥ जाने कहां सार होरीकी, जाने बहुत धात योरीकी, आभिर तो गायनको ग्वार॥ ३॥ सालिंगरामनें क हंसि खोले, कपट गांठ हियराकी खोले, लिपटत होय गरे को हार॥ ४॥

(उ१५) राग वसंत : अचक आय अंगुरी पकरी याने केसी करी। अंगुरी पकर मेरो पहुंचो पकर्यो, कितहुं जाउं गिरारौ सकरो, लिपटन लाग रही धरकी॥ १॥ छतियन कीय दृ केसरकी, झटपट गूँज झुली वेसरकी, मोतिन माल भली बिखरी॥ २॥ जो कहुं ननद सुनेगी मेरी, होरीकी बातें सब तेरी, अभियन भीय गुलाल भरी॥ ३॥ सालिंगराम देखियत भारो, श्रीमुख चंद्र कमरिया वारो, अंतर को कारो सगरो॥ ४॥

१६२४

२८५

२८५

(उ१६) राग वसंत : आज प्रजमें होरी रे रसिया होरी रे, होरी रे उतते आये कुंवर.

કન્દેયા ઈતતે શ્રાધા ગોરીરે ॥ ૧ ॥ ઉત અબીલ ગુલાલ કુંકુમા, કેસર ગાગર ઢોરી રે । બાજત તાલ મૃદંગ બાંસુરી ઔર નગારે કી જીરી રે । કૃષાળવન લછીરામકે પ્રભુસો ફગુવા લિયો ભર જોરી રે ॥ ૨ ॥

(૩૧૭) રાગ વસંત : ચુંદરિયા રંગમે બોર ગયો કાન્દા બંસી બારો મૈંદથિ વેચન જાત વૃંદાવન બેયાં પકરિ મરોર ગયોના ॥ ૧ ॥ વૃંદાવનકી કુંજગલિનમે દધિ કી મહુકિયા ફોર ગયો । ચંદ્ર સખી ભજ બાલકૃષ્ણ છબિ ચિતવનીમે ચિત ચોર ગયો ॥ ૨ ॥

(૩૧૮) રાગ વસંત : રંગ મેં રંગ દઈ બાંદ પકરિ લઈ લાજન મરિ ગઈ હોરી મેં, ઈકલી ભાજ દઈ હોરીમેં હુરમત લાજ ગઈ હોરીમેં ચટકદાર ચોલીમેં સરવટ પરિ ગઈ હોરીમેં ॥ ૧ ॥ ચુંદર રંગ બોરી હોરીમેં, પિચકાઈ મારી હોરીમેં । વ્હે કે શ્યામ નિશંક એક ભુજ ભરિ લઈ હોરીમેં ॥ ૨ ॥ ગાલ ગુલાલ મલ્યો હોરીમેં, મોતન લર તોરી હોરીમેં, લોક લાજ ખૂંટી પૈ કાન્દા ધરિ દઈ હોરીમેં ॥ ૩ ॥ બરજોરી કીની હોરીમેં, ઐસી બુરી ભઈ હોરીમેં । ઘાસીરામ પીર સબ તનકી હર લઈ હોરીમેં ॥ ૪ ॥

(૩૧૯) રાગ(વસંત) : હોરી ખેલન આયો શ્યામ આજ યાહિ રંગમે બોરોરી । કોરે કોરે કલશ મંગાય કે વામે કેશર ધોરોરી । લોક લાજ કુલકી મર્યાદા ફાગુન મેં તોરોરી ॥ ૧ ॥ મુખપે કેસર મલો કરો કારે કે ગોરોરી । હાથ જોરકે કરો વિનતી યાકી તનિયાં તોરોરી ॥ ૨ ॥ સબ સખીયાં જુરિ મિલે કે યાંકું મગ મેં ધેરોરી । રતન જટિત પિચકાઈ યાકે સન્મુખ છોડોરી ॥ ૩ ॥ હરે બાંસકી બાંસુરિયા યાહિ તોરિ મરોરોરી । ચંદ્ર સખીયો કહે આજ બનિ અયો ભોરોરી ॥ ૪ ॥

(૩૨૦) રાગ વસંત : મત મારો, દગન કી ચોટ રસિયા, હોરીમેં મેરે લગી જાયગી । અબકી ચોટ બચાય ગઈ હું, કરિ હુંઘટકી ઓટ ॥ ૧ ॥ સાસ સુને મેરી નનદ લડેગી, તુમમે ભરે બડે ખોટ । પુરુષોત્તમ પ્રભુ વહાં જીય ખેલો, જહાં તિહારી જોટ ॥ ૨ ॥

(૩૨૧) રાગ વસંત : મૈંતે સોય રહી સપને મેં, મોંપે રંગ ડાર્યો નંદલાલ । સપને મેં શ્યામ મેરે ઘર આયે, ગવાલ બાદ્ય કોઈ સંગ ન લાયે, પૌઠિ પલકાપે મેરે સંગ ટટોરન લાગે મેરો અંગ, દઈ પિચકાઈ ભર ભર રંગ । દોહા । પિચકાઈ કે લગત હી મો મન ઉઠી તરંગ । જેસે મિસરી કંદ કી કોઈ પી લઈ ભંગ । માનોં પી લઈ ભંગ ગાલ મેરે કર દિયે લાલ ગુલાલ ॥ ૧ ॥ ખુલે સપને મેં મેરે ભાગ, કી મેરી ગઈ તપસ્યા જાગ, મનાય રહી હસિ હસિ ફાગ સુહાગ । દોહા । હસિ હસિ ફાગ મનાવતી ચરન પલોટત જાઉ । ધન્ય ધન્ય યા રેણુકોં ફિર ઐસી નહિ પાઉ । ફિર ઐસી નહિ પાઉ, ભઈ સુપનેમે માલામાલ ॥ ૨ ॥ ઈતને મેં મેરે ખુલ ગયે, દોઉ નૈના, દેખ્યું તો કછુ વૈના ન દેના, પરી પલકા પૈ મૈં પછિતાત, મીંડત રહિ ગઈ દોઉ હાથ, મનકી મનમે રહિગઈ વ્હે આયો પરભાત । બજ્યો ફરજકો ગજર તબ રહે તીન ઢાક કે પાત । તીન ઢાક કે પાત રહિ કંગાલિન કી કંગાલ ॥ ૩ ॥ હોરી કો રસ રસિકહી જાને, રસ હું કૂર કહા પહિયાને. જો રસ બરસે બ્રજ કે માંહિં, સોરસ તીન લોક મેં નાહિં, દેખતે બત્તાદિક લલચાય । દોહા । બ્રહ્માદિક લલચાવતે ધન્ય ધન્ય પ્રજવામ । ગોવર્ધન દશ વિસે મેં દ્વિજવર ઘાસીરામ । દ્વિજવર ઘાસીરામ સદાવે, કહેં રંગિલે ખ્યાલ ॥ ૪ ॥

(૩૨૨) રાગ વસંત : ફગુના તૂ જીય મતરે હોરી કે ખિલૈયા યાર । જો ફગુના તુ જીયગો રે મરુંગી ઝહર વિષ ખાય ॥ ૧ ॥ ફગુના ફૂલ ગુલાલકો રે ધૂપ લગે કુમ્ભલાય । રસિયા કૌ ઘર સામઈ ગોરી કી લાલ કિંવાર । લચક લચક ગોરી જલ ભરે મલ મલિ રસિયા ન્હાય ॥ ૨ ॥

(उરુ) રાગ ગોરી : હોરી ખેલી ન જાય મેરે નનનમે પિચકારી દઈ । મોયગારી દઈ, હોરી ખેલી ન જાય ॥ ૧ ॥ કયો રે લંગર લંગરાઈ મોસોં કીની કેસર કીચ કપોલન દીની, લેં ગુલાલ ઠાડો મૃદુ મુસકયાય ॥ ૨ ॥ ઓચક કુચન કનચ કુમકુમા મારે, રંગ સુરંગ સીસતે ઢારે, યહ ઉધમ સુન નનદી રિસ્યાય ॥ ૩ ॥ નેકન કાન કરત કાઉકી, નજર દુરાવત બલદાઉકી । પનઘટતે ઘરલો બતરાય ॥ ૪ ॥ ફાગુનકે દિન દૂનો અકડે, સાલિગ્રામ કૌન યાહિ પકડે, અંગલપટ હંસ હાહા ખાય ॥ ૫ ॥

(ઉરુ) રાગ હમીર : શ્રીવિઠલ રાજકુમાર ખેલે હોરૈયાં । કેસરભીની પોગ વાગો કેસરિયાં ॥ ૧ ॥ સોંધો ઉડે ઝક્કોરકે ગુલાલકી પોટરિયાં । દેત ધડાધડ માર ફૂલનકી છડિયાં ॥ ૨ ॥ એક આવે એક જાય બાજે નેપુરિયાં । વૃંદાવન બલિ બલિ જાય ગોકુલકી ગલિયાં ॥ ૩ ॥

(ઉરુ) રાગ વસંત : હોરી ખેલોંગી શ્યામ સંગ જાય સજની મેરે ભાગનતે ફાગુન આયો । વો ભીજવે મેરી સુરંગ ચુનરીયાં । મેં ભીજવુંગી વાકી પાગ । ચોવા ચંદન ઓર અરગજા રંગકી પરત ફૂહાર । લાજ નિગોડી રહો ચાહે જાવો મેરે હૈયામેં ભર્યો અનુરાગ । આનંદધન ખેલો સુધર બાલમસો મેરો રહીયો ભાગ સુહાગ ।

(ઉરુ) રાગ વસંત : બરસાનેમે મહલ લાટિલીકે । આસપાસ વાકે બાગબગીયા બિચ બિચ પેડ ચમેલી કે ॥ ૧ ॥ બિલ્યો બાગ ગુલાબ મોગર બિચબિચ પેડ માધુરી કે । નંદગાંમતે મોહન આયે સંગ સખા હૈન ખરાબરકે । પુરુષોત્તમ પ્રભુકે સંગ ખેલત એસે ખેલ બિલારીકે ॥ ૨ ॥

(ઉરુ) રાગ વસંત : દરસન હે મોરમુગુટ વારે । અરુ કટિ રાજત સુભગ કાછિની ફરકત પીરે પટવારે ॥ ૧ ॥ વૃંદાવનમે ધેનું ચરાવે બાજત બંસીવટવારે । પુરુષોત્તમ પ્રભુકે ગુણગાવેં શેષસહસ્ર મુખ રસના હારે ।

(ઉરુ) રાગ વસંત : ચલ્યો આરે લાલ મેરી પલકનમે । આવ નિશંક શંક જિનમાનો, ઘારે નથ ઉરજાવું તેરી અલકનમે ॥ ૧ ॥ તુમ રીજે મેરે નવલ જોખના મેરો જ્યા હે તેરે તિલકનમે । વૃંદાવનહિત રૂપમાધુરી સબ જ્વાલન કે લરકનમે ॥ ૨ ॥

(ઉરુ) રાગ વસંત : વ્રજકી તોય લાજ મુકુટવારે । ચંદ સૂરજ તેરો ધ્યાન ધરત હેં, ધ્યાન ધરત નવલખ તારે ॥ ૧ ॥ ઈદ્રને કોપ કીયો વ્રજ ઉપર તબ ગિરિવર કર પર ધારે । પુરુષોત્તમ પ્રભુકી છબિ નિરખત ગાય ગોપકે રખવારે ॥ ૨ ॥

(ઉરુ) રાગ વસંત : મેંતો મલૂંગી અભીર તેરે જાલનમે । મલ ગુલાલ આંખેં આંઝૂંગી ચોટી ગુહુંગી બાલનમે ॥ ૧ ॥ આજ કસર સબ દિનકી નિકાસું બેદી દઉ તેરે જાલનમે । પુરુષોત્તમ તોય પકર મંગાઉ મીર બનું વ્રજબાલનમે ॥ ૨ ॥

(ઉરુ) રાગ વસંત : રસીયા રસલે ફાગકો । ઉધરિ પરેગી પ્રીત નંદકે યહ દિન હેં અનુરાગકો । લોગ ચવાવ કરત ઘર ઘર પ્રતિ તૂતો હમારે ગાંવકો । પુરુષોત્તમ પ્રભુસો મિલ ખેલો માનૂંગી ભાગ સુહાગકો ॥ ૨ ॥

(ઉરુ) રાગ વસંત : ગોકુલકો ઠાકુરહો ખેલે હોરિયાં । લલિતાકો બાગોહો બિરાજે કેસરિયાં । શિરપર ધરી મટુકીયાં ઉરપર દોહનીયાં । દધિદાન દે ઘર જાવો ઢીઠ જ્વાલ નીયાં । દધિદાન કેસો હોય રે સુનોહો મન મોહનીયાં । મેરો ફગુવા દેહુ ગંમાર માંગો જ્વાલનીયા । ધન સૂરદાસ બલ જાય બજાવે કોહનીયાં ॥ ૧ ॥

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : તફ બાજે બાબા નંદધરકે । ચલો સખી મીલ દેખન જૈયે છેલ ચિકનીયા નાગરકે ॥ ૧ ॥ અરુ બાજત હું ઠોલ દમામા , સુનીયત ધાવ નગારનકે । નાચત ગાવત કરત કુલાવત સંગ સખા હું બરાબરકે । પુરુષોત્તમ પ્રભુકે સંગ ખેલત જ્ઞમારત ધરબારનકે ।

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : આજ યાંહી વસછેલ હમારી નગરી । વ્રજનારી તેરે રહેં બહુ તેરી સો તો દેખ સોત મોય જરેં સગરી ॥ ૧ ॥ પુરુષોત્તમ પ્રભુ ભલે મિલે હો, તોય નહિ ઉમેરો જાનન દેઉંગી આજ રેન સગરી ।

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : મૃગનૈની નાર નવલ રસીયા । બડીબડી અખીયાં નેનનમેં સુરમા, તેરી ટેઢી ચિતવન મેરે મન વસીયા । અતલસ કોં યાકે લેહેંગા સોહે જુમક સારી મેરે મન વસીયા, છોટિ અંગુરિન મુંદરી સોહે યાકે બીચ આરસી મનવસીયા । યાકે બાંહબરા બાજૂબંદ સોહે, યાકે હિયરે હાર દિપતાતીયાં । રંગમહેલમેં સેજ બિધાઈ યાકે લાલ પદ્થંગ પચરંગ તકીયા । પુરુષોત્તમ પ્રભુ દેખ વિવસ ભયે સબે છોડ વ્રજમેં વસીયા ।

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : ગહરે કર યાર અમલપાની । ચલ બરસાનો કરેં તેરી મિજબાની, તેરી ભાંગ મિરચકી મેંજાની । તોહી કરેંગે હોરીકો રસીયા હમ હોયગે તેરે અગવાની । પુરુષોત્તમ પ્રભુકીછબિ નિરખત તેરે મનકી હમ જાની ।

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : ઠાડી રહે જ્વાલિની મદમાતી । યહ અવસર હોરીકો હેરી । હમતુમ ખેલેં સંગ સાંતી ॥ ૧ ॥ ભૂલ ગયો ઘર ગેલ હમારી, લે લગાય અપુની છાતી । પુરુષોત્તમ પ્રભુ હંસત હસાવત, વ્રજવનિતા સબ ગુન ગાતી ।

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : વૃદ્ધાવન મોહન દધિલૂટી । કહાં તેરો હાર કહાં નકવેસર કહાં મોતીયનકી લર ટૂટી ॥ ૧ ॥ ગોકુલ મેરો હાર મથુરા નકવેસર કુંજ ગલિનમેં લરટૂટી । સૂરદાસ પ્રભુ તિહારે મિલનકું સર્વસ્વ દે જ્વાલિન છૂટી ॥ ૨ ॥

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : દરસનધો નાથ ધજાધારી । તિહારે દરસનકો મન તલફત હેં । તીન લોક મહિમા ભારી ॥ ૧ ॥ વ્રજ છોડ મેવાડ વસાઈ એ મેવાડ લગી ઘારી । સૂરદાસ પ્રભુ તિહારે મિલનકું મંદિર ભીર ભઈ ભારિ ॥ ૨ ॥

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : નંદકે દ્વાર મચી હોરી । ઉતમેં ઠાડે કુંવર કન્હેયા ઈત ઠાડી રાધાગોરી ॥ ૧ ॥ પાંચ બરસસે કુંવર કન્હેયા, સાત બરસ રાધાગોરી । હાથન લાલ ગુલાલ ફેંટ ભર, ડારત હું ભરભર ઝોરી । સૂરદાસ વ્રજવાસીન કારન અવિચલ રહિયો યહ જોરી ॥ ૨ ॥

(ઉત્તે) ખેલન દે મોહે હોરી રસીયા । જાનેન દઉંગી ગાહિ રાખુંગી મેરી કાહેકું બહીયાં મરોરી રસીયા ॥ ૧ ॥ સબ સખી મીલ હોરી ખેલેં, મં કહા કીની ચોરી રસીયા ॥ ૨ ॥ ચોવા ચંદન ઓર અરગજ કેસર ગાગર ભર ઢોરી રસીયા ॥ ૩ ॥ કૃષ્ણજીવન લધીરામકે પ્રભુસો ફગુવા લીયો ભર ભરજોરિ રસીયા ॥ ૪ ॥

(ઉત્તે) રાગ વસ્તંત : સાંવરો અજદૂ નહિ આયો । લિખીયેં પતિયાં છતિયાં લગાઉ ઉદ્ધવ સખા પઠાયો । કહા કરું વિસવાસ રહૂગી ફિર સન્દેસ ન આયો; મોહિ વિષ ધોર પિવાયો ॥ ૧ ॥ કૂર અકુર કહાં સો આયો

જબ દર્શન પાવે, અધરામૃતકો ભોગ લગાવે, કરિ મહેમાની અબ મત ચૂકે સમય ન વારવાર ॥ ૪ ॥ હિરદેકી ચોકી કરિ હેલિ, નેહકો ચંદન ચરચ નવેલી, દીક્ષા લે બન જૈયો ચેલી, પુતરિન પલંગ બિછાય પલકડી કરલે બંદ કિવાર ॥ ૨ ॥ જો કદ્ધિ રસિયા કહે સો કરિયો, સાસ નાણંદ કો ડર પરિહરિયો, સોલહ કર બતીસ પહરિયો, દે દે દામ સૂમ કી સંપત્તિ જીવન હૈ દિન ચાર ॥ ૩ ॥ સબતે તોર નેહકી ઠોરી, જમના પાર ઉત્તર ચલ ગોરી, નિરધરક ખેલ્યો કરિયો ઠોરી, શ્યામ રંગ ચઢિ જાય જા દિના હો જાય બેડો પાર ॥ ૪ ॥

(ઉ૪૭) કેસે આયો મેરી બાખરિયા બતા દે કાન્દા મોય । મૈં તો અપને ચૌબારેમે રહી પલંગ પર સોય । આય અચાનક મોય જગાયી અકલ ગઈ કહાં ખોય ॥ ૧ ॥ જો કહું સાસ સુનૈંગી મોરી બહુત ફળતો હોય । યહાંતે નિકસ તુરંત તુમ જાઓ મૈં સમજાઉ તોય ॥ ૨ ॥ લે ગાગર યમુનાપે આઉં વાંદી મિલિયો મોય । ખેલે ફાગ પૂરસ્પર હમ તુમ કહા કરેગો કોય ॥ ૩ ॥

(ઉ૪૮) જૈ જૈ ગોવર્ધન નાથ તુમ ભક્તન હિતકારી । મુકુટ મુરલી વાલે ગિરિરાજ રાખો જન અપનેકી લાજ । આપ હો ભક્તનકે સિરતાજ । દોહા : કૃપા આપકી સે રહે અન્ન ઔર કુટુંબ । ભક્તિસે મુક્તિ મિલે ધન્ય તરહટી ભુમ્મ । પૂજા લઈ છિનાય ઈન્દ્રને કિયો ગર્વ ભારી । જ્યેઠ ॥ ૧ ॥ બીચમે ભરી માનસી ગંગા. લહરકી અદ્ભુત ઉઠે તરંગ । કરત સ્નાન પાપ હોય ભંગ । દોહા) વત્સાસુરકો કૃષ્ણને મારો ધરણિ પછાર । યાહી કારણ પ્રભુકે મનસે પ્રગટ ભઈ જલધાર । કાર્તિક વદી અમાવસકો જુરે હે દીપમાન ભારી ॥ ૨ ॥ કરે જો એક રાત જાગરણ, કલ્ભી ન હોય જન્મ ઔર મરણ, જાવે નિશ્ચય શ્રીકૃષ્ણકી શરણ, દોહા : કરે પરિકમા જો કોઈ કુંડ કુંડ લે પાન । જન્મ સુફલ હો જાયેગો સુનિયો ચતુરસુજ્ઞાન । કર દે નૈયા પાર નાથ હે ગિરિવર ગિરિધારી ॥ ૩ ॥ યાહી ઉદ્ઘવજી અર્દાસ, સદા ગોવર્ધન દીજો બાની, રહું મૈં સબ ગુનિયોકો દાસ । દોહા : સબ ગુનિયોકો દાસ હું, કીજે માફ કસુર । વાર વાર વર માંગહું બન હો પ્રજકી ધૂર । ધાસીરામ જુગલ જોરી પૈ જાઉં બલિહારી ॥ ૪ ॥

(ઉ૪૯) કાના પિચકારી મત માર મેરે ઘર સાસ લડેગી રે । સાસ દુકરિયા મેરી ખોટી, ગારી દેગી ના દેગી મોહે રોટી, દેરાણી જેઠાણી મેરી જન્મકી બેરન શુબા કરેગી રે ॥ ૧ ॥ જાય જાય જીઠ પિયાસો બોલે, એકકી ચાર, ચારકી સોલે, નાણાદ બડી બદમાશ પિયાકી કાન ભરેગી રે ॥ ૨ ॥ કદ્ધિ ન બિગડે શ્યામ તુમ્હારો, મોકો હોયગો દેશનિકારો, ગારી દે દે પ્રજકી નારી મેરી હંસી કરેગી રે ॥ ૩ ॥ હા હા ખાય પરું તેરે પૈયા, ડારો શ્યમ મતિ ગલબહિયાં, સૂર શ્યામ મોતીનકી માલા ટૂટ પડેગી રે ॥ ૪ ॥

(ઉ૫૦) મારિ ગયો પિચકારી મેરે સરરરરર મેરી બીર । ફિરે નંદલાલ સંગ લિયે જ્વાલ, કરે પ્રજ બાલનકો બેહાલ । ગાવે નિત નવ નયે નયે ખયાલ, ધુંઘટ મેરો ખોલ કે ગાલન મલ્યો ગુલાલ, છતિયન હાથ બઢાયકે તોરી મોતિન માલ, બિખર ગયે ડગર મેં મોતી ખરરરરર મેરી બીર ॥ ૧ ॥ અચક આંખિનમે ભર્યો અભીર, કરાકિ દગ ભર આયે મેરે નીર, જાનિ કો સકે પિરાઈ પીર, ગિરિધરકી મુસ્કાયન લખિ ધર્યો ગયો ના ધીર, સુધિ બુધિ મોહિ ના રહી વ્યાકુલ ભયો શરીર, લખિ કર્તવ્ય લગી મેં કાંપન થરરરરર મેરી બીર ॥ ૨ ॥ નિહારે હસિ હસિ નંદકુમાર, ચટક ચોલીકી દઈ બિગાર, બઢાવે નિત નઈ મોસો રાર, લગી લગન છૂટે નહીં જાકો જાસો નેહ કહે ધાસી ઘનશ્યામસો હસ હસકે યો લેહ યા ઘરમે અબ ના રહવેકી અરરરર મેરી બીર ॥ ૩ ॥

(ઉ૫૧) વૃધ્યભાનકી લલી (૨) સામલિયાસો નેહા લગાય કે ચલી । આઓ રે નંદકે તૂ હમારી ગલી,

કેસર લગાઉં લાલા તેરી પગડી ॥ ૧ ॥ મટકી દહી દૂધસો ભરી, ઠાડે રહિયો લાલા મૈ કબકી ખડી ॥
૨ ॥ નૈનનમે કંજરા મુખમે પાન, છોટીસી ઉંમરમે રાધા બડોર ગુમાન ॥ ૩ ॥ હાથોમે ગજરા ગુલાબકી
છડી રંગ મહલમે રાધે જુ ખડી વૃંદાવનમે રચ્યો હે વિલાસ, યહ સુન ગાવેં સ્વામી માધુરીદાસ ॥ ૪ ॥

(ઉપર) પકરોરી વ્રજનાર કન્હેયા હોરી ખેલન આયો હે । સંગમે અતિ ઉત્પાતી ગ્વાલ, હાથ પિચકારી
ફેટ ગુલાલ । કમોરી રંગનકી ભર લાયો હે..... પકરોરી વ્રજનાર.... ॥ ૧ ॥ ભાગ નહીં જાય એક હું
ગ્વાલ, મલો મુખ ઉપર ગોબર ગાલ । બડે ભાગિન તે ફાગુન આયો હે... પકરોરી વ્રજનાર... ॥ ૨ ॥
॥ ફેટટે લિયો ગુલાલ નિકાર, દિયો રાધાકે ઉપર ડાર, સભિનકે મોહરે દિયે બિગાર, સભિનને હલ્લા ખુબ
મચાયો હે ॥ ૩ ॥ ઉડાયો ભરિ ભરિ મુઠિ ગુલાલ વૈ ગયે ધરતી બાદર લાલ, દાવ વ્રજગોપિનને જબ
પાયો હે પકરોરી વ્રંજનાર.... ॥ ૪ ॥ ધાય કર મોહન પકરે જાય, ગાલપે ગુલચા દિયે જમાય, કિશોરી
રહી મંદ મુસ્કાય નંદકો ઘુંઘટ માર મચાયો હે ... ॥ ૫ ॥

(ઉપર) નણાદિયાઙું આપે આસન જોગીકા, જલ ભરું કી પછી જાઉ ॥ ૧ ॥ તાતી તાતી જલેબી ઔર
હાથમે રકેબી, મૈં તો જોગીડા જિમાવન જાઉ ॥ ૨ ॥ સિરપર ઘડા ઔર ઘડા પર જારી, મૈં તો જોગીડા
પીવાવન જાઉ ॥ ૩ ॥ પકડા દો પાનકા રસીલા બીડલાં, મૈં તો જોગીડા ખવાવન જાઉ ॥ ૪ ॥ ચુન ચુન
કલિયાં સેજ બનાઈ, મૈં તો જોગીડા પોઢાવન જાઉ ॥ ૫ ॥ સારી સરસ કસબ કો લેંહગા, મૈં તો જોગીડા
દિખાવન જાઉ ॥ ૬ ॥ ગોરી ગોરી બહિયાં હરિ હરી ચુદિયા મૈં તો જોગીડા રીજાવન જાઉ ॥ ૭ ॥ વા
જોગીને મેરી બૈયાં મરોરી, મૈં તો લાજકી મારી મર જાઉ ॥ ૮ ॥

(ઉપર) ખેલે શ્યામા શ્યામરી આજ કુંજનમે હોરી, નંદગામ સો આયે સખા સબ બરસાનેકી વામરી
॥ ૧ ॥ ગહવર વન ઔર ખોર સાંકરી કુંજ કુટી નિજ ધામ રી ॥ ૨ ॥ રાધેકુ મનમોહન કીયો મોહન બનાય
દિયે નાર રી ॥ ૩ ॥ હાથન મેહદી પાય મહાવર બેંદી લગાઈ ભાલ રી ॥ ૪ ॥ કહત દાસ નવનીત પિયારો
જ્યું તુમ્હારો નામ રી ॥ ૫ ॥

(ઉપર) મૈં કેસે હોરી ખેલું રી યા સાંવરિયાકે સંગ । કોરે કોરે કલશ ભરાયે ઉમમે ઘોર્યો રંગ । લે
પિચકારી સન્મુખ મારી ચોલીલે ગઈ તંગ ॥ ૧ ॥ તબલા બાજે સારંગી બાજે ઔર બાજે મુખચંગ । શ્યામ
સુંદરકી મુરલી બાજે શ્રીરાધાજીકે સંગ ॥ ૨ ॥ લાલ ગુલાલ મલ્યો ગાલનપે મુખ કીનો પચરંગ । પકરિ
ખાંડ બરજોરી કીની સીખે નયે નયે ઢંગ ॥ ૩ ॥ હોરીકે મિસ વદન ટટોરે નેક ન માને સંક । સાસ નષાંદ
જો કહું સુન પાવે કરે માન મેરો ભંગ ॥ ૪ ॥

(ઉપર) ઉડિ જારે ભંવર તોહે મારુંગી । ક્યોરે ભંવર મેરી છતિયન બૈઠચો, તેરો કેસે બોજ સમ્હારુંગી
॥ ૧ ॥ મેરે પ્રીતમ શ્યામ ભંવર હે, મૈં દુજો નાહિ નિહારુંગી ॥ ૨ ॥ પુરુષોત્તમપ્રભુ શ્યામ ભંવર પર
ન મન ધન જોબન વારુંગી ॥ ૩ ॥

(ઉપર) ડગર મેરી છાંડો શ્યામ વિધ જાઓગે નૈનનમે ॥ ૧ ॥ ભૂલ જાઓગે સબ ચતુરાઈ લાલા
પારુંગી સૈનનમે ॥ ૨ ॥ જો તેરે મનમે હોરી ખેલનકી તો લે ચલ કુંજનમે ॥ ૩ ॥ ચોવા ચંદન ઔર અરગજા
છેરકુંગી ફાગુનમે ॥ ૪ ॥ ચંદ્રસખી ભજ બાલકૃષ્ણ છબિ છબિ લાગી હૈ તન મનમે ॥ ૫ ॥

(ઉપર) રંગ હોરી મચાઈ દઈ રે મોહન રસિયાને ॥ ૧ ॥ વૃંદાવનકી કુંજ ગલિનમે જાને રાધા બુલાય

લઈ રે ॥ ૨ ૧૧ ઉડત ગુલાલ લાલ ભયે બાદર જાને કેસર ધુરાય લઈ રે ॥ ઉ ॥ બાજત તાલ મૃદુંગ જાંઝ ડફ જાને મુરલી બજાય દઈ રે ॥ ૪ ॥ કૃષ્ણજીવન લચ્છીરામકે પ્રભુ જાને ઈકલી બુલાય લઈ રે ॥ ૫ ॥

(ઉ૫૮) હોરીમેં મેરે લગી જાયગી મતિ મારો દગનકી ચોટ ॥ ૧ ॥ મૈં તો લાજ બડે ઘર કુલકી તુમમે ભરેબડે ખોટ ॥ ૨ ॥ અબકી બેર બચાય ગઈ હોં કરિ ધુંઘટકી ઓટ ॥ ૩ ॥ રસિક પ્રીતમ વહાં જાય ખેલો જહાં તુમ્હારી જોટ ॥ ૪ ॥

(ઉ૬૦) દોહા : ફાગ ખેલનકો શ્યામધન નિકસે જમનાતીર । જ્વાલ બાગ ગોપીનકે ખેંચત ઢોલત ચીર । ટેક : સુનલે વ્રજનાર સુનલે વ્રજનાર હોરી ખેલનકો આયે તેરે ભરથાર । જાઓ શ્યામ મુરાર જાઓ શ્યામ મુરાર, કયા ખેલોગે ફાગ તુમતો ગોકુલકે જ્વાર ॥ ૧ ॥ જ્વાર તો ગોરી તેરો ખસમ મોદવા, હમ તો પ્રેમી તેરે યાર, (૨) હોરી ખેલનકો આયે ॥ ૨ ॥ કાહેકો કાન્છ કરત બરજોરી છોડો દુઃખે બૈયાં મોરી । કાલ તો ચૂનર દીની ફાર, આજ કયા કીનો હૈ વિચાર - કયા ॥ ૩ ॥ ગોરી મૈં તો રીજ્યો તેરે નવલજોબના, તો બિન લાગે કહું મેરો મન ના, આજ નહીં છોડુંગો વ્રજનાર, કરુંગી રંગનકી ભરમાર, હોરી ॥ ૪ ॥ નેક તો શરમ કરો ઈન સબકી છોડો નાય આજ મેરે બસકી છૂટ ગયો લહેગા જબ્બેદાર, ભિગડ ગયો સબ મેરો શુંગાર - કયા ॥ ૫ ॥ નર નારીનકો લેખ બહાનો, કાનો આજ ભયો મસ્તાનો, ડરપ કયો ઈત ઉત રહી નિહાર, ચલે ચલ જમના પદ્ધતી પાર, હોરી ॥ ૬ ॥ ગોદ બેઠ પ્રેમ ગહે નંદલાલા લાલ ભયો હૈ ગાલ ગુલાલા, પરસ્પર વિપટત વારવાર, સખી મન છાયો મોદ અપાર, હોરી ॥ ૭ ॥

(ઉ૬૧) ગિરિરાજ વાસ મૈં પાઉં વ્રજ તજિ વૈકુંઠ ન જાઉં । વિચરું મેં લતન પતનમે, ગિરિરાજ તરહટી વનમે । આન્યોર જતીપુર જનમે, રાધાકુંડ ગોવર્ધનમે । કુંડનકે કર સ્નાન કરું, જલ પાન પર્યો રહું રજમે । દીજો પ્રભુ વારવાર જનમ મોહિ વ્રજમે । જો કદ્ધુ મિલે પ્રસાદ પાયકે ગોવિંદકે ગુન ગાઉં, વ્રજતજિ ॥ ૧ ॥ પક્ષિનમે મોર બનૈયો કદમન પે વાસ કરૈયો । ગિરિવરમે નાચ નચૈયો કરુણા કરકે કુહુ કેયો । જાલરસ ઘટનકી ઘોર, કરું સુનિ શોર શબ્દ શંખનકે । ધારે મનમોહન મુકુટ મોર પંખનકે । નેત્ર સુફલ જબ હોય કરું દર્શન નિજ હિય હુલસાઉ ॥ ૨ ॥ પસુ આદિક મોહિ રચૈયો, પર વ્રજમે વાસ વસૈયો । માનસી ગંગ જલ ઘૈયો, રજમે વિશ્રામ કરૈયો । નિજ મંદિરકો કર વેલ કરુંગો ટહલ ચલુંગો ગાડીમે । મૈં ચલ્યો કરું પરિકમાકી જારીમે । ગાડીમે સામાન પ્રભુકા લાદલાદકે લાઉં ॥ ૩ ॥ જો કદમ પ્રભુ મોહિ કીજો ઔર શ્યામ ઢાકમે દીજો । દધિ લૂટ લૂટકે લીજો, દોના ભર ભરકે પીજો । મૈં સદા કરું વ્રજબાસ, લગ રહી આસ પ્રભુ મેરે મનમે । નિજ જનદાસ મોય રાખી પાસ ચરણમે । ધાસીરામ નામ રટ ઘોતર વાર વાર સમજાઉ ॥ ૪ ॥

(ઉ૬૨) ચુનર બિગર હમારી જાય રંગ જિન ડારો સાંવરિયા । તૂ તો નટખટ છેલ ઔર મૈં ભોરી નાગરિયા । ધરધરકી તૂ ધેનુ ચરાવે ઓઢે કામરિયા ॥ ૧ ॥ દેર હોય મોય જાન હે ધરકો છાંડ હે ડગરિયા । ખેલૂ તો સંગ ફાંગ હમારી અઈયો બાખરિયા ॥ ૨ ॥ માન કહી ગિર જાય સીસતે જો મેરી ગાગરિયા । મુકુટ પીતાંબર છીન લઉં તેરે કરતે બાંસુરિયા ॥ ૩ ॥ મોહન ચતુર સુજાન છેલ તુમ સબ ગુન આગરિયા । તોસો કરકે પ્રીત લાલ મૈં ભઈ ઉજાગરિયા ॥ ૪ ॥

(ઉ૬૩) શ્રીઠાકુર ગોકુલનાથ તેરો જગમે ડંકા બાજ રહ્યો । ગોકુલપતિ ચાર ભુજાવાલે, હે ગાય ગોપકે રખવાલે, રહે વ્રજવાસિનપે હાથ તેરો જગમે ડંકા બાજ રહ્યો ॥ ૧ ॥ તિહારી કરે મંગલા જો કોઈ, મનવાંછિત ફલ પાવે સોઈ, જાકે કટે જનમકે પાત તેરો જગમે ડંકા બાજ રહ્યો ॥ ૨ ॥ તુમને ઈંડકો માન ઘટાયો હે